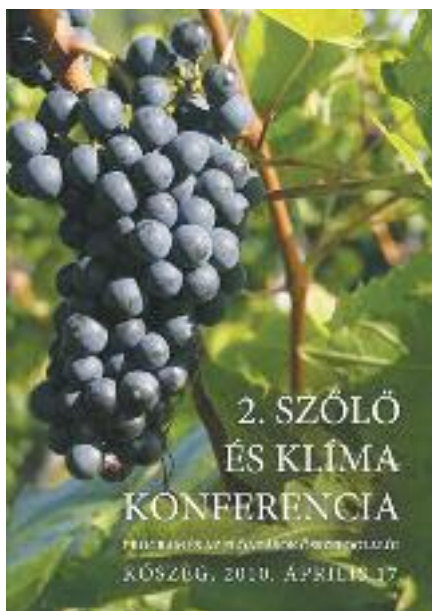

2. SZŐLŐ ÉS KLÍMA KONFERENCIA, Kőszeg, 2010. április 17.

Puskás János

Nyugat-Magyarországi Egyetem, Savaria Egyetemi Központ, 9700 Szombathely, Károlyi Gáspár tér 4, pjanos@gmail.com

2010 áprilisában – Szent György-nap közelében – immár második alkalommal gyűltek össze a szőlőtermesztéssel, az időjárás és az éghajlat kutatásával foglalkozó szakemberek Kőszegen, hogy szakmai konferencián emlékezzenek a hagyományra, mely 1740-től Kőszegen a „Szőlő jövősenek könyve” kapcsán minden évben szokásos esemény. A zsűfolt program következtében most 1 héttel a városi ünnepség előtt került sor a rendezvényre. A megnyitón Huber László – Kőszeg polgármestere – szölt a kőszegi bortermelés hagyományairól. Dunkel Zoltán – az MMT elnöke – kiemelte a konferencia fontosságát és annak szakmai üzenetét. A tudományos programot 35 kutató 13 előadása adta. A különböző meteorológiai elemek jelentős befolyással bírnak a szőlőtermesztésre. Ezek vizsgálatát több előadás is érintette: *Hlaszny–Ladányi–Pernesz–Bisztray*: A szőlő rügyfakadásának és virágzásának előrejelzése helvéciai megfigyelések alapján; *Tar*: Kordonművelésű szőlősorok besugárzásának matematikai modellje; *Varga–Májér–Németh–Győrffyné–Szőke–Báló–Várad*: Szélsőséges csapadékvizonyok káros hatásának mérséklése, szőlőültetvényekben alkalmazott talajművelési eljárásokkal több év átlagában; *Hajdu–Borbásné*: A szőlő fagykárosodása síkvidéki ültetvényeknél különböző évjáratokban; *Németh*: Időjárás- és borünnep. Az időjárás kedvezőtlen hatásainak következtében létrejövő károk enyhítésében nagy szerepe van ezeknek a tapasztalatoknak a szőlőtermesztők véleménye szerint. A konferencián felmerült, hogy még több időjárás elem hatásának vizsgálatát igénylik a gyakorló szakemberek. Az eredményes szőlőtermesztés alapvető feltétele, hogy a korszerű és környezetbarát növényvédelmi eljárásokat széles körben alkalmazzák. A tavalyi konferenciához hasonlóan ez a szekció ismét a gyakorlati növényvédelem szakembereinek nyújtott segítséget: *Varga–Mikulás*: A mikroklíma jelentősége 2009-es évben; *Barczikay–Puskás–Nowinszky*: Feromoncsapdával gyűjtött tarka szőlőmolyok egyedszáma a kapszulacsere előtt és után; *Puskás–Nowinszky*: Fénycsapdázott szőlőkártevő lepkék egyedszáma a holdfázisok függvényében. Az időjárás változékonyságára alapozott válaszlépés akkor lehet igazán hatékony, ha lehetőleg helyben történő észlelési adatok állnak a termelők rendelkezésére. Napjainkban már erre is van lehetőség, mely több kisebb szőlőterület tulajdonosának összefogásaként jöhet létre: *Szőke*: Növényvédelmi előrejelzés a helyi meteorológiai mérések alapján. A konferencián ezúttal is több előadás foglalkozott olyan kutatásokkal, melyek hosszú időszakot fogtak át. A feldolgozások akár több 100 éves adatsorokat is igényelhetnek. Ilyen hosszú adatbázisból következtetni lehet esetenként a klímaváltozásra is: *Mika–Lakatos–Dunkel*: Észak-magyarországi bor-

vidékeink éghajlati tendenciái. Öröndetes, hogy két anyagban is előkerült a Kőszeg városában őrzött „Szőlő jövősenek könyve”. A könyv értékes adatait használó kutatások bizonyítják az 1740 óta tartó feljegyzések fontosságát. Ezek jelentős szerepet játszanak a klímarekonstrukciós kutatásokban, a gabonatermesztéssel foglalkozó adatok mellett. Közép-Európában – magyar, osztrák, szlovák és cseh források alapján – már 500 éves adatsorok illeszthetők így össze: *Kiss–Wilson–Holawe–Bariska–Strömmner–Brázdl*:

A 500-year reconstruction of late-spring – summer temperatures for the region of Western Hungary and Eastern Austria, based on biophysical indicators. A kőszegi bejegyzések nemcsak a szőlőhajtások állapotát és képét rögzítik április 24-én, hanem utalások vannak a termés mennyiségére és a bor minőségére is. A jobb minőségű bor készítésére akkor nyílik lehetőség, ha a szőlő érésének időszakában az időjárás napos, illetve a nagy csapadékhullás nem jellemző. Ezeket az időjárás jellemzőket kiválóan rögzítik a Péczely-féle makroszintoptikus típusok. Ezért a kutatás az 1740 óta végzett feljegyzésekből csak az 1881–2009 közötti 129 év adatait érintette *Puskás–Németh–Károssy–Kiss–Zentai*: A bor minősége – komplex időjárás jellemzők és a „Szőlő jövősenek könyve” bejegyzései alapján. Napjainkban azt tapasztaljuk, a mezőgazdaságban folyamatosan változnak az igények, hogy milyen növények termesztésével foglalkozzanak a szakemberek. A változások Kőszeg környékén is láthatók, s ezek a nagyjából 220 év időszakában a szőlő termelési területére is hatással voltak: *Schläffer*: Kőszeg-hegyalja és környéke szőlő- és gyümölcssterületeinek változása történelmi térképek alapján. Az 1. Szőlő és Klíma Konferencia tapasztalatai alapján sikerült a szervezők körét bővíteni (Szőlőtermelők és Borértékesítők Szövetkezete, Kőszeg és környéke – Vaskezes és környéke Hegyközség). A két szervezet elsődleges feladata az volt, hogy a szőlőtermesztésben foglalkoztatottakat „mozgósítsa”. A figyelemfelkeltő munkájuk eredményeként az idén több gazda vett részt az eseményen. A Kőszegen április végén zajló hagyományos események sorában a konferencia egyre növekvő érdeklődést vált ki. Ebben nagy segítséget jelent a Kőszegi Önkormányzat anyagi támogatása, aminek eredményeként idén is szép programfüzet jelent meg az előadások összefoglalójával. A 2. Szőlő és Klíma Konferencia előadásainak tanulmány formában való publikálása CD-n történik, ami a kutatások eredményeit terjeszti a kutatók és a gyakorló szőlőtermesztők körében. A szervezők reményei szerint a 2011-ben szervezendő következő eseményen tovább növekszik az időjárás és éghajlat kutatásával foglalkozó szakemberek létszáma a kőszegi konferencián.

3. SZŐLŐ ÉS KLÍMA KONFERENCIA

2011. április 16. szombat 10.00 – KŐSZEG, Európa Ház (Chernel utca)

A konferencia témái: „Szőlő Jövősenek Könyve”, a szőlőtermesztés éghajlati feltételei, a szőlőtermesztés időjárás kockázatai, a szőlő kártevői és az időjárás, a bor tárolása, érése és a pincklíma, a szőlőtermesztés a múltban itthon és külföldön, éghajlati rekonstrukció szőlő- és boradatokból. **Jelentkezés:** LEGKÉSŐBB 2011. március 11-ig a pjanos@gmail.com címen (az összefoglaló és a tanulmány egyidejű elküldésével). Az e-mail tárgya „SZŐLŐ ÉS KLÍMA KONFERENCIA” legyen!

Szállás foglalható: Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Kollégiuma, 9700 Szombathely, Ady tér 3. Tel.: 94/313-591; E-mail: kollegium@sek.nyme.hu, Amphora Hotel, 9700 Szombathely, Dózsa György u. 9. Tel.: 94/512-712; www.amphorahotel.hu, Perintparti Panzió, 9700 Szombathely, Kunos Endre u. 3. Tel.: 94/339-265.